

EXPEDICE Z POHLEDNICE

napsal VRATISLAV MAJAK
ilustrovala ŠARKA ZIKOVÁ

ALBATROS

EXPEDICE Z POHLEDNICE

Albatros

© Albatros, 2016

© Vratislav Maňák, 2016

Illustrations © Šárka Ziková, 2016

ISBN 978-80-00-04243-5

Jak to všechno začalo

(rozhovor pro rodiče)

„Táto, budeš zítra doma?“

„Nebudu, Martási. Musím do práce.“

„Už zas?“

„Už zas.“

„A co pozítří? Půjdeme se podívat na letadla? Nebo do kina!
Táto, já bych chtěl do kina...“

„Pozítří budu zase pryč.“

„A v neděli?“

„V neděli... v neděli to taky nejde.“

„Jé... Vážně?“

„No... vážně.“

„Ach jo. To je teda škoda.“

„Ty kluku jeden...! To je...“

„Co? Co je?“

„Škoda to je.“

„Aha. A jakej kluku?“

„Jakej? No přece... no přece *můj!* Ty
můj jeden kluku. Ale víš ty co? Mám plán.

Já ti z každého města, kde budu, pošlu pohled.

Souhlas? To je skoro, jako bys tam byl se mnou.“

„Tak jo. Tak teda souhlas.“

A podali si ruce. Jednu velkou a druhou malou, jednu ruku
dospěláka a jednu ruku třetáka. Tím to vlastně všechno začalo.

Jak poprvé otevřel dvířka

(Pohlednice z Mladé Boleslavi)

Byl jednou jeden kluk, jmenoval se Martin (celým jménem Martin Martinec) a s rodiči bydlel v malém bytě v Martinovské ulici uprostřed pražského sídliště. Martinova maminka Mína pracovala jako poštovní úřednice a tatínek Matouš jezdil se zahraničními návštěvami po celém Česku a dělal jim tlumočníka. On totiž táta plynně hovořil asi dvanácti cizími jazyky a domluvil se dalšími devíti včetně čínštiny, kterou na světě používá víc než miliarda lidí, takže není divu, že se pro něj práce našla vždycky a že byl ustavičně na cestách nebo – jak s oblibou říkala mamča Mína – někde v luftě.

Aby se malému Martinovi nestýskalo, slíbil mu, že mu pošle barevnou pohlednici z každého města, které navštíví. Na rozdíl od zpráv z mobilního telefonu si totiž člověk může pohledy schovat na památku, může je připíchnout na korkovou nástěnkou nebo přicvaknout magnetem na dvířka ledničky (tak to Martin dělal s velikonočními přáními od dědy Mojmíra). Pohledy se taky dají použít jako knižní záložka, můžete je sbírat, vyměňovat a zařazovat do alb, zkrátka... s pohledy se dá dělat leccos – na rozdíl od esemesek, které z mobilu nedostanete, i kdybyste se na hlavu stavěli, a pokud byste si na ně chtěli zřídit album, lidé by si klepali na čelo.

Když jednoho odpoledne přišla mamča Mína z práce, volala hned ve dveřích: „Martási! Máš tady pohled z Mladé Boleslavi!“ a podala Martinovi papírovou kartičku.

Na obrázku se blýskal vyleštěný červený automobil, protože v Boleslavi stojí velká fabrika, kde se auta vyrábějí, a Martin by pohled už už připnul na lednici k ostatním, jenže tentokrát mu na něm něco nehrálo.

Obracel ho a prohýbal, zkoumal adresu, oslovení, sklon tátova písma i gramáž papíru. Zrovna nastavoval pohled proti světlu, jak to okoukal od detektivů, kteří v televizních seriálech kontrolovali falešné bankovky, když v něm vzbudil podezření otisk razítka, co se na poštách tiskne přes známky. Nebylo totiž kulaté.

„To jsou ty nový hranatý štemply,“ povzdechla si mamča Mína, sotva postřehla Martinův nedůvěřivý obličej. „Oni už fakt nevědí, co by si vymysleli. Teď aby začali vyrábět kulaté známky!“

Za okny se setmělo, v televizi končily večerní zprávy, Martin si v posteli znovu prohlížel podivné poštovní razítko a teprve v tu chvíli si všiml, že nápadně připomíná malá zdobená dvířka. A když si na ně vzal lupu, spatřil i drobounký, napůl rozmazaný nápis:

OT VŘE MĚ N JM NŠÍ ST

„Otevře mě... nejmenší? Kdo nejmenší?“ divil se, protože záhadnému vzkazu příliš nerozuměl. „A jak má dvířka otevřít, když jim chybí klika?“

Pak si ovšem všiml i kliky, nebyla větší než špička tužky, a protože ji neměl jak chytit, přiložil na ni malíček. Dvířka ani nevrzla a otevřela se dokořán.

Martin nevěřicně zavrtěl hlavou a zvedl pohlednici k očím, aby se mohl podívat, jaké tajemství se za dvířky skrývá, jenže – v tu chvíli z otevřeného pohledu vrazil do pokoje silný horký vítr, náraz zaplnil celou místnost a hnal se kol dokola, vytrhl chlapce z postele, protáhl ho dvířky a Martin najednou už vůbec neležel v peřinách, místo toho stál uprostřed obrovského parkoviště, kam až oko dohlédlo, blyštila se auta jedno jako druhé, všechna úplně nová, a z dálky se k němu blížil táta Matouš i s ředitelem závodu a dvaceti čínskými obchodníky a halekal: „Martasi, člověče, kde ty se tady bereš?“

Nebylo pochyb. Ocitl se v Mladé Boleslavi.

„Kde se tu беру? To kdybych věděl,“ odpověděl tátovi a podrbal se ve vlasech. „Asi mě sem přivezl pohled, co jsi poslal.“

„Pohled?“ vytřeštil táta oči. Sám už cestoval vzducholodí, nočním vlakem, patrovým autobusem i letadlovou lodí, jel na motokáře, na drezíně, v ponorce i na sloním hřbetě, ale o pohledové dopravě, o té jaktěživ neslyšel. Než ale stačil cokoliv říct, předběhl ho ředitel fabriky.

„To je nesmysl,“ zasyčel. „Pohled přece nemá motor. Ledaže bys na něm přiletěl jako na létajícím koberci.“ Takový ředitel automobilky totiž ostatním dopravním prostředkům nevěří a používá výhradně limuzínu, když už jednou řídí továrnu na automobily, nebude přece jezdit tramvají, to by svému podniku dělal špatnou vizitku.

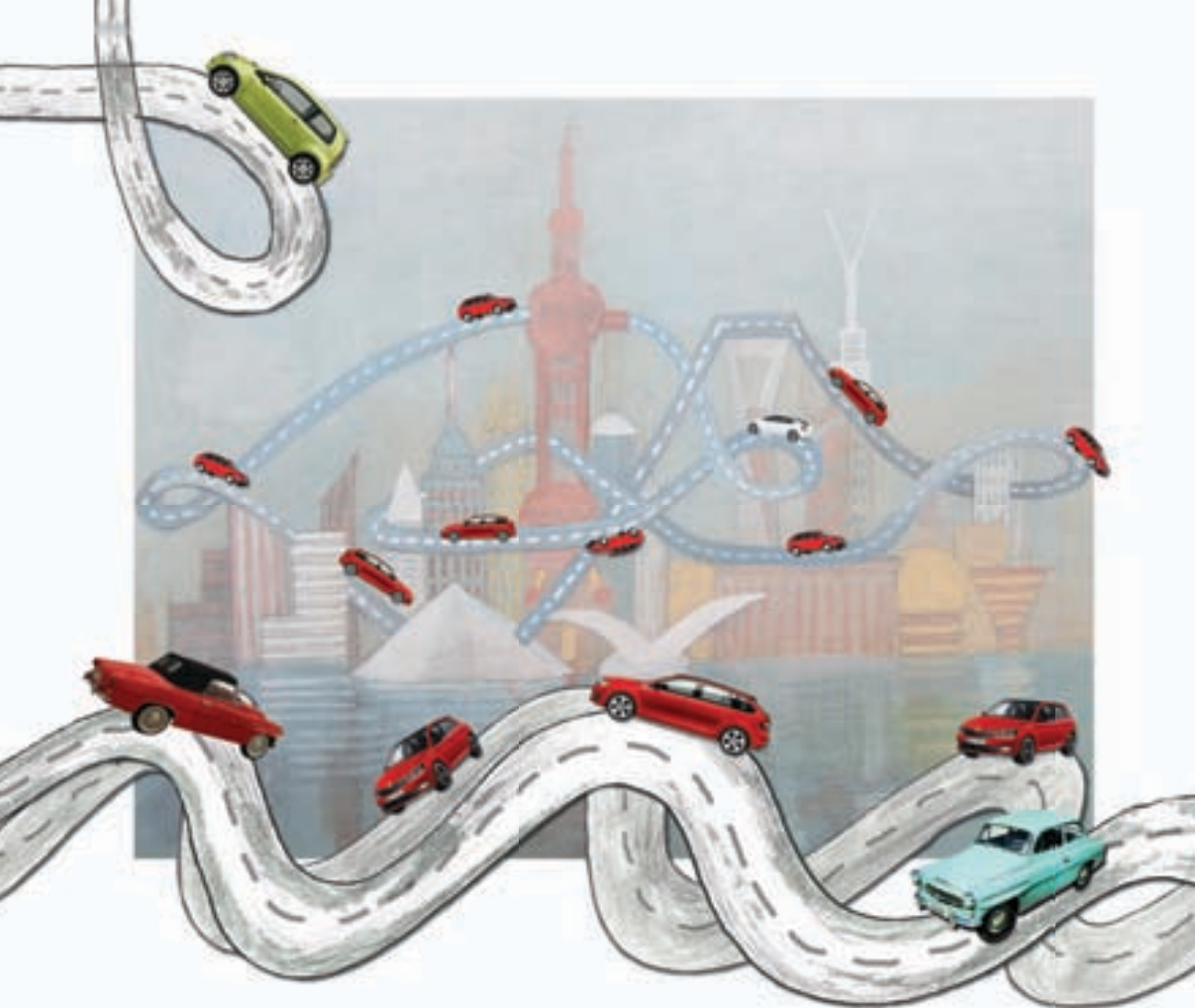
„Žádný koberec,“ zavrtěl Martin hlavou. „Prostě jsem otevřel dvířka, vlastně to bylo poštovní razítko, a najednou jsem tady stál.“

Ředitel znovu vznášel výhrady, otevřením dveří přece auto nastartovat nejde, jak by to potom mohlo fungovat u pohlednice, jenže to už se kolem Martina srotili zvědaví Číňané z tátovy delegace a jeden z nich ho tahal za rukáv

a drmolil: „Vás přivezl pohled? To mě opravdu velice zajímá, pohlednice jsou samozřejmě levnější než automobily, které nám zde nabízejí, co kdybych od vás tento dopravní prostředek koupil? Další si samozřejmě objednáme domů do Šanghaje. Jakou mi uděláte cenu? Určitě se spolu dohodneme!“

Sotva to zaslechl ředitel, zbledl a čelo se mu orosilo, delegace z Číny u něj ještě před chvílí chtěla zaplatit za tisíc nových vozů a výnosný obchod byl najednou v ohrožení. „To by tak hrálo,“ zahartusil a obořil se na tátu Matouše: „Pane Martinec, co mi to děláte, vy

sem přivedete dítě a ze zakázky nebude nic! Copak mám najednou prodávat pohledy? Automobilka přece není papírnickví!“

„To se ví, to se ví,“ přikyvoval táta, „nebojte se, všechno dáme do pořádku, pan Wang to jistě nemyslel vážně, jenom žertoval, vidíte?“ obrátil se na čínského obchodníka, ale ten se tvářil neoblomně a odpověděl: „Žert? Prosím? Jak jste si už mohl všimnout, já o obchodě nikdy nežertuji, a to ze zásady.“

„Ha!“ vyjekl ředitel. „A je to v háji. A všechno spískal váš kluk! Takže... takže...“ blekotal a třeštil oči, „takže taky všechno napraví!“

„A jak?“ zeptali se Martin a táta Matouš sborem.

„Snaží se nám tady namluvit, že umí řídit pohled...“

„Já jsem ale neřekl, že ho umím řídit!“ ohradil se Martin.
„Za všechno může horký vítr.“

„Horký vítr? Proboha, co si ještě nevymyslíš? Pohled poháněný větrem? Benzín, hochu, jezdí se na benzín! Anebo na naftu. A ověříš si to sám,“ pokračoval pohněvaný ředitel. „Když umíš řídit pohled, automobil ti jistě nebude dělat žádné potíže. A proto,“ otočil se k tátovi Matoušovi, „pana Wanga vezme na projížďku, aby ho o nákupu našich vozů znovu přesvědčil.“

Táta protestoval, že Martás dosud řídil leda autíčka na Matějské pouti, jenomže to už ředitel strkal chlapce za volant a hlásil: „Tady máš brzdu, spojku, plyn, na volantu ruce od sebe, jako když hodiny ukazují tři čtvrtě na tři, a šup a jed' a tradá.“

Martin nastartoval, pan Wang se připoutal, automobil sebou třikrát škubl a najednou se řítily po parkovišti vesmírnou rychlostí, po tátovi, nerudném řediteli i zbytku čínské delegace zůstaly jen barevné šmouhy, daleko za sebou nechali i tovární halu s jejími komíny a výrobními linkami.

Martina až do té doby bavila hlavně letadla, jejich obrázky měl na peřinách, školní tašce i snídaňovém hrnku, ale nyní si pomyslel, že i auto má něco do sebe, nadšeně zavýskal „Ty brdo, to je jízda!“ a znovu šlápl na plyn. Na pouti ho totiž táta vždycky kontroloval, jestli nejede moc rychle, jestli dává blinkr a přednost zprava a jestli si dobře zapnul pás, jenže tentokrát tu s ním táta nebyl, na sedadle spolujezdce seděl jenom pan Wang, a tomu Martinova rychlá jízda vůbec nevadila, naopak, smál se na celé kolo. Martin si totiž co chvíli spletl pedál brzdy a plynu, takže auto sebou házelo ze strany na stranu, v jeden okamžik letělo jako střela, aby se vzápětí plazilo jako šnek, až si zaměstnanci automobilky pomysleli, že vůz z jejich dílny dostal škytavku.

„Ty řídíš, jako když se kůň učí chodit,“ brečel pan Wang smíchy a ještě Martina povzbuzoval: „Rychleji, chlapče, rychleji!“ Takže nakonec šestkrát obkroužili celé mladoboleslavské parkoviště.

Potom konečně zastavili před tátou Matoušem a ředitelem zá-

vodu, oba muži se tvářili vyplašeně, táta se bál o Martina a ředitel o auto i o čínského obchodníka, ale pan Wang z vozu vystoupil naprosto spokojený, ani hlava se mu nemotala, a oznámil: „Vynikající. Nade vší pochybnost mimořádně zábavné. Vyškolím u nás šoféry, aby řídili jako tento chlapec, a všechna auta pořídím pro náš šanghajský lunapark.“

V tu chvíli se nerudný ředitel rozzářil, přesně taková slova chtěl slyšet, a podal panu Wangovi čínské pero, aby mohli kupní smlouvu podepsat, jenže... jenže víc už Martin neviděl. Sotva mrkl, ležel znovu na posteli ve svém pokojíku, peřinou byl přikrytý až po bradu, a v ruce svíral tátovu pohlednici. Nevěděl, jestli pan Wang v čínské Šanghaji skutečně zřídil lunapark s mladoboleslavskými vozy. On totiž nevěděl ani to, jestli se mu celé dobrodružství jenom nezdálo. Jisté ale bylo jedno: Pohledy s hranatým razítkem mohou přinést ještě spoustu dobrodružství. Stačí jen počkat, až od táty znovu přijde pošta, a potom tajně... otevřít dvířka.

Jak závodil na dostizích

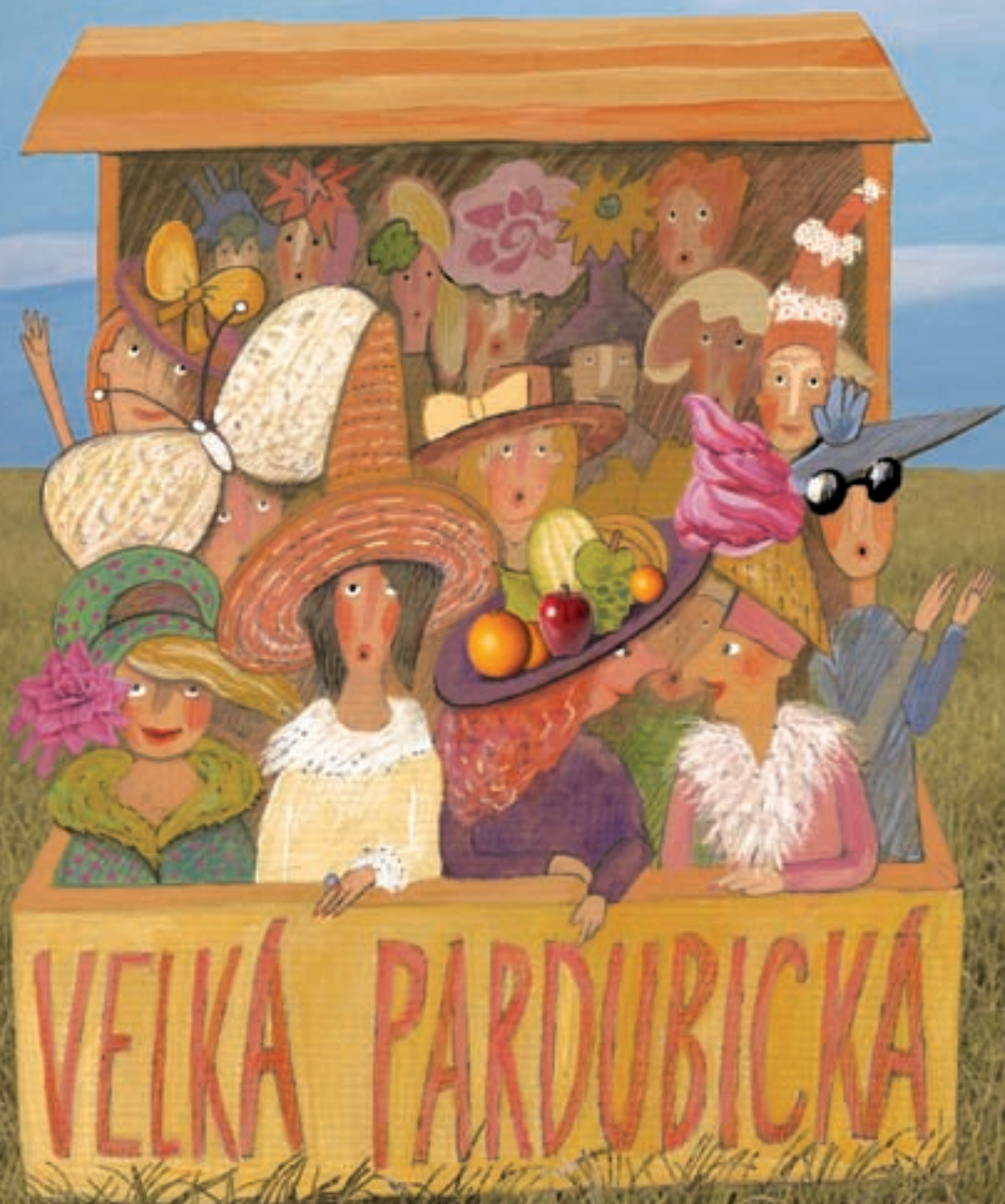
(Pohlednice z Pardubic)

Od chvíle, kdy se kouzelnými dvířky dostal až do Mladé Boleslavi, se Martin dalšího pohledu nemohl dočkat. Tentokrát se táta Matouš vypravil do Pardubic, kde doprovázel jednu anglickou baronku, a domů poslal pohlednici s obrázkem koní, skákajících přes překážky.

Martin se na pohlednici zrovna dvakrát netvářil. Koně se podle něj líbili jenom holkám, spolužačky je měly na penálech i na přezůvkách, jenže – mamča Mína ten den chystala k večěři koprovou omáčku, a tu Martin tuze nerad, a proto čapl pohled, schoval se s ním do peřin, zmáčkl malíčkem kliku... a zmizel natotata.

Potom už stál na obrovském stadiónu, vlastně šlo o závodistiště pro koňské dostihy, fotbalisté by si přece s míčem mezi překážkami a vodními příkopy nekopali, to se ví, a kam až Martin dohlédl, seděly slavnostně oblečené dámy a každá měla na hlavě klobouk větší než plovací kruh, protože na dostihy se klobouky zkrátka nosí a čím bláznivější, tím lepší, takže jednou klobouk zdobily luční květy, podruhé košík s ovocem a potřetí, světe div se, i úplně živý mluvící papoušek, který hlásil kurzy sázek na jednotlivé koně, a že prý „největším favorritem je klisna Grrreengate ze stáje anglické barrronky Rrrose Brrrownové.“

A Martin už viděl i anglickou baronku Brownovou, hlavu jí zdobil zelený klobouk s velkým perníkovým srdcem a celý se třásl, protože baronka plakala, a vedle ní stál táta Matouš, rukou ji po-

klepával po rameni a utěšoval ji: „Lady Brownová, klid, prosím, jen klid, to nebude tak zlé.“

„Co se stalo?“ zeptal se Martin, kterého najednou začaly koňské dostihy náramně zajímat, hlavně proto, že netušil, že se jich účastní i mluvící papoušci.

„Strašná tragédie!“ zaúpěla baronka a ovívala se kapesníčkem. „Můj žokej si šel včera odpoledne zahrát *football* a zlomil si nohu – a kde mám na poslední chvíli hledat náhradního jezdce? Chudinka kobyłka Greengate... musí zůstat ve stáji, i když má perfektní závodní formu! Napřesrok to už nebude ono. A navíc... a navíc,“ hořekovala baronka, „vím, že se to nemá a že to nosí smůlu, ale... já jsem si na ni vsadila hodně, hodně *money*, tedy... peněz. A teď o všechno přijdu!“

„Můžeme se zeptat, jestli by vám sázku nevrátili, když závod ještě nezačal,“ navrhl táta Matouš. „Nebo sehnat nového žokeje.“

„Nového žokeje? *Oh no*, to ne, u vás je to samý knedlík, samý jedlík... jenomže já potřebuju drobného, hubeného človíčka,“ mávla baronka rukou s velkým blyštivým prstenem, protože byla opravdu bohatá, jak anglické baronky bývají, ale potom její pohled poprvé padl na Martina a oči se jí rozzářily víc než zlatý šperk na prstě. „Ledaže... ledaže byste souhlasil s tím, aby na mé klisně závodil váš syn!“

„Paráda!“ zajásal Martin.

„V žádném případě!“ vyhrkl táta Matouš. „Co kdyby se Martásovi něco stalo?“

„*Don't worry*, buďte bez obav, moje kobyłka je krotká jako beránek.“

„Martin ale přece na koni nikdy neseděl!“ namítal táta dál.

„Co povídáš, táto?“ ohradil se budoucí závodník. „Když jsme šli v první třídě do zoo, jel jsem na poníkovi.“

„*Well*,“ vydechla baronka a obrátila oči v sloup. „*Ponny* sice není totéž co anglický plnokrevník... ale aspoň už jsi někdy seděl v sedle.“ A tak se šlo do stájí.

Martin dostal bičík, jezdeckou přilbu a žokejský dres, padl mu jako ulitý, Greengate podrbal a dal jí kostku cukru, aby se sprátelili,

a zkusil si ji osedlat, ovšem ostatní dostihoví jezdci si zvláštní dvojici prohlíželi s nedůvěrou, co nám to sem z Anglie tahají za novoty, hudovali, závodistiště přece nejsou jesle, už chybí jenom to, aby na koně posadili nemluvně, ale baronka Brownová jejich slov nedbala.

„Váš syn musel být v minulém životě prvotřídní jezdec. Už jen to, jak se drží v sedle... zvláštní, opravdu zvláštní,“ pověděla tátovi Matoušovi. „Jestli dneska všechno dobře dopadne, musíte v dubnu zavítat na mé hrabství, v Liverpoolu se zase pojede Velká národní, účast už přislíbila i královna Alžběta, tam nesmíte chybět.“ Jenže táta Matouš si zoufal dál, až ho musel chlácholit i sám Martin. „Táto, neboj, bude to prima, vyhraje závod, už jsme se na tom s Greengate domluvili, vid’?“ a mrkl na bílou kobytku a kobytky mrkla na Martina a zvesela zařehkala.

Začátek závodu se blížil. Koně nervózně přešlapovali ve startovních boxech, zaplněná tribuna ztichla. Potom se ozval hromový výstřel a žokejové vyletěli na svých koních takovou rychlostí, že si dámy musely chytat klobouky, aby jim je vítr neodnesl.

„Hyjé!“ zavelel Martin a pobídl bílou kobytku do cvalu. Ladným skokem zdolali živý plot, vodní příkop, hliněný val, baronka stála na tribuně, točila pěstmi a křičela „Go! Go! Go!“, protože tak se anglicky řekne „běž“, zatímco táta Matouš si hrůzou zakrýval oči, před Martinem se totiž objevila nejtěžší pardubická překážka, ze které mají strach i ti nejodvážnější koně a nejodvážnější jezdci: Velký živý plot a za ním hluboká prohlubeň. „Taxisův příkop,“ vylekala se Greengate. „Ten nezvládnou, na něj nejsem stavěná!“

„Musíš,“ křičel Martin, protože slyšel papouška, jak se napařuje a fandí jinému koni, „vyhrraje vrraník Rrrolf,“ krákal, „kdo si vsadil na Grreengate, ztrratí těžký prrrachy,“ a baronka zalomila rukama: „Greengate, ty moje kobyllko, *go!* Já na tebe vsadila milion!“

Greengate se ale bála. Proti Taxisovu příkopu se rozeběhla jednou – a nic. Podruhé – a zase nic. Ostatní koně už cválali dál a drzý papoušek pokračoval: „Obrrrrovská ostuda na Velké parrdu-bické, to si zítrrra pánové od tisku smlsnou!“

V tu chvíli Martin dostal nápad. „Já děsně nerad koprovou vo-máčku. Co nechutná tobě?“ zeptal se kobyllky, jako by v tu chvíli nebylo nic důležitějšího než si povídat o tom, co kdy kdo dostal na talíř.

„Mokrý oves, na ten se nemůžu ani podívat, vždycky mi po něm naskočí vyrážka,“ zařehkala Greengate.

„A víš, že ten, kdo skončí poslední, dostane mokrý oves k ve-čeri? Už ti ho nesou,“ pověděl Martin a v tu ránu se Greengate vylekala. „To není fér,“ odfrkla, odrazila se a jedním dlouhým skokem zdolala celý Taxisův příkop. Potom už to šlo ráz na ráz, kamenná zeď, hadí příkop, živý plot, anglický skok, bílá klisnič-

ka se s Martinem tryskem hnala kolem ostatních koní, až se před nimi otevřela cílová rovinka, jen vedle nich se stále kupředu řítil vraník Rolf, takže Greengate naschvál zařehkala: „Vítěz dostane mokrý oves, delikátní pochoutka,“ a černý kůň se s odporem vzeplal na zadní zrovna ve chvíli, kdy Martin s bílou kobylkou prolétli přes cílovou čáru.

Tribuna naráz stála na nohou a hlasitě tleskala, jako to dělal Martinův děda Mojmír, když se snažil odehnat od třešně špačky, a táta Matouš pelášil k závodišti a volal: „Martási, není ti nic?“ A v závěsu za ním povykovala anglická baronka: „Greengate, ty moje hrdinko, tys to dokázala!“ a jen zostuzený papoušek, který tolik podporoval vraníka Rolfa, nenápadně odletěl do větvi topolu a prý se tam později dal dohromady s jednou žárlivou strakou, která ho nechtěla pouštět ani na krok.

Páni pořadatelé potom pověsili kobylce na krk věnec pro vítězného koně upletený z toho nejvytříbenějšího sena a Martin, nejmladší jezdec v historii Velké pardubické, vyhrál pohár, ovšem ne ledasjaký. Pardubické pekařky ho upekly z toho nejsladšího medového perníku. A zdály se po něm medové sny, to mi věřte.

Jak se bál hodin klavíru

(Pohlednice z Hradce Králové)

Po bábovce zbyly jen drobky, za oknem kloktala podzimní plísňkanice, Martin seděl v obývacím pokoji a k uzoufání se nudil. V televizi totiž neběžela žádná pohádka ani „veselohra“, jak říkala mamča Mína legračním filmovým komediím, a táta Matouš navíc zase nebyl doma. Přitom kdyby doma byl, mohl by vzít Martina do kina, do cukrárny, do akvaparku nebo do technického muzea! Jenže místo toho musel táta trčet v Hradci Králové, kde tlumočil zámožným manželům z japonské Ósaky, a mamča Mína, ta ho nahradit nedokázala.

„Kde já bych teď jenom vzala čas na tobogán nebo na letadla v muzeu,“ postěžovala si Martinovi a třikrát se dlaní plácla do čela. „Na chodbě mi stojí koš plný vypraného prádla a to se samo nevyžehlí!“ A když přepnula program na anglickou detektivku a rozžhavila žehličku, mrzutý a zklamaný Martin se zvedl a odešel do dětského pokoje. Táta není doma, není, a tak si aspoň prohlédne pohled, který mu od něj včera přistál ve schránce.

Na pohlednici se blyštelo černé piano, jeho klapky svítily jako zuby usměvavých modelek, a vysoko nad ním visel zdobný „Pozdrav z Hradce Králové“.

Martin příliš nerozuměl tomu, proč mu táta místo obrázku města na Labi zasílá pohlednici s hudebním nástrojem, a vyděsilo ho pomyšlení, že po něm bude chtít, aby začal chodit do hudebky na hodiny klavíru. Kamarád Marek totiž chodil na flétnu,

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.